

N:o 226.

Af Herr P. Engman: Om ändring i 25 och 27 §§ i Kongl. Förordningen den 21 Mars 1862 om landsting.

Uti 8 § af Kongl. Förordningen om landsting den 21 Mars 1862 stadgas, att landshöfding, med hänseende till sin embetsmannaställning, ej må vara landstingsman; hvarjemte af samma Förordnings 17 § 2 mom. inhemtas, att landshöfding är obetaget att, i kraft af sitt embete, landstingets sammanträden öfvervara och i dess öfverläggningar, men ej i beslutet deltaga. Innehållet af nyss åberopade tvänne §§ är i fullkomlig öfverensstämmelse med 25 §, sådan denna § lyder i det af komiterade utarbetade förslaget till förordning om landsting, hvarutinnan bestämdes, att Kongl. Maj:t *bland* tingets ordinarie ledamöter skulle en ordförande utse; men deremot kan ifrågasättas huruvida icke denna öfverensstämmelse numera saknas emellan ofvan åberopade 8 och 17 §§ samt nu gällande 25 §, hvilken uti förordningen om landsting blifvit derhän förändrad, att Kongl. Maj:t jemväl *utom* landstinget kan förordna ordförande. Erfarenheten visar ock, att ordförandeskapet i de flesta fall uppdrages åt landshöfdingarne, hvilka, enligt förordningens ordalydelse, med hänseende till deras embetsmannaställning icke få vara landstingsmän, samt således, enligt mitt förmenande, än mindre kunna anses lämplige att vid landstingen på annat sätt fungera, än i enlighet med hvad förordningens 17 § 2 mom. medgifver.

Den komité, som utarbetat förslaget till våra nu gällande kommunallagar och i hvilken en erfaren landshöfding förde ordet, förklarade bland annat:

Att den pröfning och kontroll, som landstingets beslut bör underkastas, utgör ett hufvudskäl att icke i landstinget insätta landshöfdingen såsom ordförande;

Att landshöfdingen skulle försättas i en falsk ställning, om han, efter att i sin egenskap af landstingets ordförande hafva funnit sina der försvarade meningar och förslag rörande länets angelägenheter underkända af tingets pluralitet, skulle i sin egenskap af landshöfding, vidhållande samma sina åsikter, anse sig föranlåten att vägra fastställelse på pluralitetens beslut, äfven om goda skäl för en sådan vägran kunde anföras; samt

Att det är stridande mot andan i vår lagstiftning att låta samma ärende i två instanser af samma person handläggas och pröfvas.

Man kan visserligen invända, att om 25 § i landstings-förordningen mindre lyckligt tillämpas, i thy att landshöfdingar förordnas till ordförande i landstingen, samma omständighet icke utgör något skäl för lagförändringen utan påkallar endast förändring i tillämpningen.

Riktigheten af en sådan åsigt kan icke bestridas, men då genom Kongl. Maj:t tillerkända rätt att utnämna ordförande i landsting, denna institution är i saknad af en densamma, jemlikt kommunallagarnes anda och mening, tillkommande rättighet, förutan hvilken landstingens själfförvaltande verksamhet icke eger rum, får jag vördsamt föreslå,

att med ändring af 25 § i Kongl. Förordningen om landsting den 21 Mars 1862 samma § måtte erhålla följande lydelse:

»Landstinget utser för hvarje lagtima landsting å första sammanträdet ordförande och vice ordförande, hvilkas befattningar skola fortfara intill nästa lagtima sammankomst».

Om förestående förändring gillas, hemställes att, såsom följd deraf, 27 § i samma Kongl. Förordning måtte erhålla denna lydelse:

»Den landstingsman, som har de flesta lefnadsåren, för ordet vid hvarje lagtima landstings första sammanträde, till dess ordförande blifvit vald».

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1870.

P. Engman,
från Vestet-Norrlands län.